Info sotainvalidien ja veteraanien määrärahoista

Hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen vastuussa rahojen jakamisesta ja palvelujen järjestämisestä

Tiina Kyttälä

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Palvelut lakisääteisiä (sotilasvammalaki ja laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta)

Kunnilla ollut järjestämisvelvollisuus siirtyy 1.1. 2023 hyvinvointialueille (poikkeuksena Helsinki ja Ahvenanmaa)

Erillisrahoitus Valtiokonttorin määrärahoilla:

- Sotainvalidien avopalvelut
- Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut
- Rintamaveteraanien kuntoutus

Miten rahat jaetaan?

Loppuvuodesta kysytään arviota, paljonko seuraavana vuonna tarvitaan sotainvalidien avopalveluihin ja rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin

Lähetämme meille ilmoitetuille yhteyshenkilöille tiedon, paljonko alueella on käytetty määrärahaa palveluihin v. 2021.

Kuntoutusmääräraha jaetaan suhteessa veteraanien määrään alueittain

Seuraavan vuoden keväällä raportoitava määrärahan käytöstä Valtiokonttorille

Sotainvalidien avopalveluiden kustannukset 2021 palvelulajeittain

Palvelulaji	Yhteensä
Kotipalvelut	12 629 440,22
Asumispalvelut	3 558 203,81
Avosairaanhoito	505 930,05
Yhteensä	16 693 574,08

Sotainvalidien kotipalvelut

Arvio seuraavan vuoden tarpeesta Valtiokonttoriin loppuvuodesta

Maksetaan kuukausittain

Edellisen vuodet selvitykset tehtävä maaliskuun loppuun mennessä

Jos määräraha ei ole riittänyt edellisen vuoden tarpeisiin, erotus maksetaan toukokuussa

Liikaa maksettu palautetaan poikkeuksellisesti Valtiokonttorille 2023

Normaalisti vähennetään kuluvan vuoden ennakoista

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut/määrärahojen käyttö 2021

Määrärahat yhteensä	136 058 980,96
Täydennysmäärä-rahat yhteensä	15 529 041,79
Määrärahat yhteensä	**151 588 022,75**
Palautettu yhteensä	**18 798 656,18**

Rintamaveteraaneja 5 430

Palvelulaji	Henkilöitä	Kertaa	Yhteensä
Kotiapu- ja kotisairaanhoito	4 250	992 592,23	68 070 792,51
Muut palvelut	6 956	489 986,84	49 393 997,76
Ateriapalvelut	5 653	1 101 462,35	11 144 626,88
Omaishoidon tuki	301	5 994,50	1 747 052,68
Tuettu kotona kuntoutuminen	736	29 537,94	1 513 601,94
Päivätoiminta	477	8 129,40	648 784,80
Yhteensä	18 373	2 627 703,26	132 518 865,57

Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut 2022

- Rintamaveteraanien kotona asumista tukevien palveluiden määrärahaa maksuun tammikuussa 110 miljoonaa euroa.

  (2021 136 miljoonaa)
- Rintamaveteraanien lukumäärä 3 939 (31.12.2021).
- Täydennysmäärärahaa haettu 13,1 miljoonaa (2021 15 miljoonaa)

Määräpäivät veteraanien kotipalvelujen osalta

Kotona asumista tukevien palvelujen määräraha-arvio seuraavalle vuodelle kysytään joulukuussa

Maksetaan tammikuussa

Syyskuussa kysytään lisätarvetta; sen maksamisen jälkeen ei mahdollista saada lisää kuluvalle vuodelle

Selvitys edellisen vuoden määrärahan käytöstä annettava viimeistään 31.3. (päivämäärä lakisääteinen!)

Muutoksesta johtuvia päivämääriä

Uudet yhteyshenkilöt ilmoitettava Valtiokonttorille **lokakuun loppuun mennessä**

Arviopyynnöt menevät heille

Vastausaikaa poikkeuksellisesti tammikuun alkuun

Uutta veteraanien kotipalvelujen raportoinnissa 2023

Palveluasumisen hoiva- ja tukipalvelut on ilmoitettava erikseen

Aikaisemmin monet laittaneet ne muihin kuluihin, joka ei kerro todellisesta käytöstä

Ilmoitetaan vuonna 2024 ensimmäisen kerran, mutta tieto kerättävä 1.1.23 alkaen

Rintamaveteraanien kuntoutuksen määräraha vuonna 2021

Jaettu kuntoutusmääräraha € vuonna 2021 (2 946,59 €/rintamaveteraani)	16 000 000,00
Lisämääräraha € (15 kuntaa)	152 566,81
Määrärahat yhteensä €	16 152 566,81
Käytetty määrärahaa yhteensä €	10 528 883,45
Palautettu määräraha €	5 623 683,36
Rintamaveteraanien lukumäärä 1.1.2021	5 430

Kuntoutusmääräraha

-laitoskuntoutus kilpailutettu Valtiokonttorin toimesta

Jaetaan edelleen suhteessa kunnan (jatkossa hyvinvointialueen) veteraanien määrään

4

Maksetaan neljässä erässä (helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa)

Lisämäärärahatarvetta kysytään toukokuussa

Selvitykset Valtiokonttorille edellisen vuoden määrärahan käytöstä huhtikuussa

Kuka on sotainvalidi?

- Haavoittunut tai vammautunut sodassa
- Hakenut ja saanut korvausta Valtiokonttorista sotilasvammalain perusteella (vähintään 10% haitta-aste)
- Myös asevelvollisena tai rauhanturvaajana ennen vuotta 1991 vammautuneet kuuluvat sotilasvammalain piiriin
- Kotipalvelujen saamiseksi heillä oltava vähintään 20%:n haitta-aste

Kuka on rintamaveteraani (=sotaveteraani)?

Suomen sodissa 1939-1945 mukana ollut, jolla on:

- Rintamasotilastunnus
- Rintamapalvelutunnus (naiset)
- Rintamatunnus (linnoittajat)
- Tunnuksia on voinut hakea 31.12.1994 asti; ei enää sen jälkeen

Huom. Ero **sotainvalidien** (sodassa vammautuneiden) määrärahoihin

Määrärahat edelleen erilliset

Selvitykset Valtiokonttorille tehdään erikseen

Kotona asumista tukevat palvelut - mikä on koti?

- Koti (omakotitalo, rivitalo, kerrostalo)
- Palvelutalo
- Tehostettu palveluasuminen
- Perhehoito
- Kaikkiin voidaan korvata hoiva- , siivous-, ateriapalvelut ym.
- Ei muita asumiskuluja, kuten vuokraa, lämmitystä tms.

Mitä korvataan kotona asumista tukevana palveluna?

Määritellään sosiaalihuoltolain perusteella

Myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella

Esimerkkejä:

- Ateriapalvelut, lounassetelit
- Kotiapu- ja kotisairaanhoito
- Pihatyöt, esim. lumen luonti, nurmikon leikkuu
- Pienet parannustyöt asuntoon: luiskat, tukikaiteet, kynnysten poistot
- Liikkumista tukevat palvelut: asioinnit, virkistys
- Omaishoitajan palkkiot ja muut omaishoidosta aiheutuvat kulut
- Tuettu kotona kuntoutuminen ja jalkahoito kotona (voidaan ottaa näistä tai kuntoutusrahoista)

Mitä ei korvata?

- Puutarhan kunnostaminen tai isot asunnon muutostyöt
- Silmälasit, kuulokojeet
- Kampaukset, kauneushoidot
- Terveydenhoitoon liittyvät matkakulut ja laitoskuntoutusmatkat (KELA korvaa). Huom. taksit tilattava Kelan palvelunumerosta
- Hallinnolliset kulut

Palvelutarpeen kartoitus

- Rahan jako perustuu tähän; jakoa ei tehdä niin, että jokaiselle myönnetään yhtä paljon
- Tehtävä jo vanhuspalvelulain nojalla
- Sen perusteella tehdään asiakassuunnitelmat (hoito- ja palvelusuunnitelmat); yksilöllinen tarveharkinta, asiakkaan etu- ja asiakkaan mielipiteen kunnioittaminen sekä potilas- ja asiakasturvallisuus ovat lähtökohtana

Kotipalvelut ja kotihoito sosiaalihuoltolain mukaisesti

Kotihoidolla tarkoitetaan kotipalvelun ja kotisairaanhoidon tehtävien muodostamaa kokonaisuutta

Kotipalveluilla tarkoitetaan tällöin hoitoa ja huolenpitoa, toimintakyvyn ylläpitoa, asiointia, tavalliseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista ja niissä avustamista

Kotipalvelun tukipalveluita ovat esim ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalvelut sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

Kotisairaanhoito on avosairaanhoitoa; koti-, päivä-, ja yösairaanhoidon käynnit, kotisairaalahoito, lääkinnällinen avokuntoutus, terveydenhuoltolain mukaiset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet

Tukipalvelut

Ateriapalvelut: lounas kunnan palvelupisteessä, aterointi lounaslipukkeella tai –setelillä tai kotiin kuljetettu ateria

Siivouspalvelu: tavallinen siivous ja siistiminen, myös suursiivoukset ja ikkunanpesut tarpeen mukaan

Kylvetys

Vaatehuolto

Turvapalvelu: turvapuhelin, turvarannekkeet, hälytyskäynnit

Liikkumista tukevat palvelut

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, joilla on toimintakyvyn rajoitteita eri syistä ja eivät kykene näistä syistä itsenäisesti käyttämään esim. julkisia kulkuvälineitä ja jotka tarvitsevat palvelua asioimiseen ja muuhun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi.

Sisältää ryhmäkuljetukset, saattajapalvelut, taksi – ja invataksikuljetukset

Määrälle ei rajoituksia, vaan tarpeen mukaan

- **Kotikunnan** tai naapurikuntien alueella
- **Vammaispalvelulain** mukaista kuljetuspalvelua **ei korvata**
- **Ei koske terveydenhoitoon liittyviä matkoja**, jotka korvataan sairausvakuutuslain nojalla

Sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut

Kunnan, seurakunnan tai liittojen järjestämät virkistyspäivät

Vain sotainvalidin/veteraanien osallistuminen korvataan, ei muiden henkilöiden

Saattajalle matkakulut

Matkoja lähisukulaisten luo vierailulle (oma tai naapurikunta)

Uutta kotona asumista tukevissa palveluissa

Puolesta asioiminen on sallittu

Välipalakassin toimitus osana ateriapalvelua

Myös kaupasta itse tilattujen ostosten kuljetus maksetaan

Virkistystilaisuudet ja kotikuntoutus etänä

Omaishoidon tuki

Korvataan **hoitopalkkion** lisäksi **eläke- ja tapaturmavakuutus-maksut** sekä **lakisääteisistä lomista** aiheutuvat kustannukset kuten veteraanin hoito omaishoitajan loman aikana

Jos omaishoitaja jo itsekin iäkäs, voidaan korvata kotiin myös tukipalveluja kuten siivousta

Asumispalvelut (palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen)

Asumispalvelut tarkoittavat **pysyvää** palveluasumista; ei jaksottaista

Jokaisella veteraanilla tulisi olla yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma, joka sisältää kaikki tarvittavat palvelut

Korvataan hoito- ja huolenpito ja tuki**palvelut** - esim. ateria- , siivous-, kylvetys-, vaatehuolto- ja turvapalvelut

Veteraani itse maksaa vuokran, sähkön ja vesimaksut

Kustannukset eivät saa ylittää laitoshoidon kustannuksia (maksimi n. 250 euroa/päivä)

Veteraanin tuloja ja omaisuutta ei saa ottaa huomioon hinnoittelussa

Kuntoutusoikeudet ovat samat kuin kotona asuvilla

Rintamaveteraanien kuntoutusmääräraha

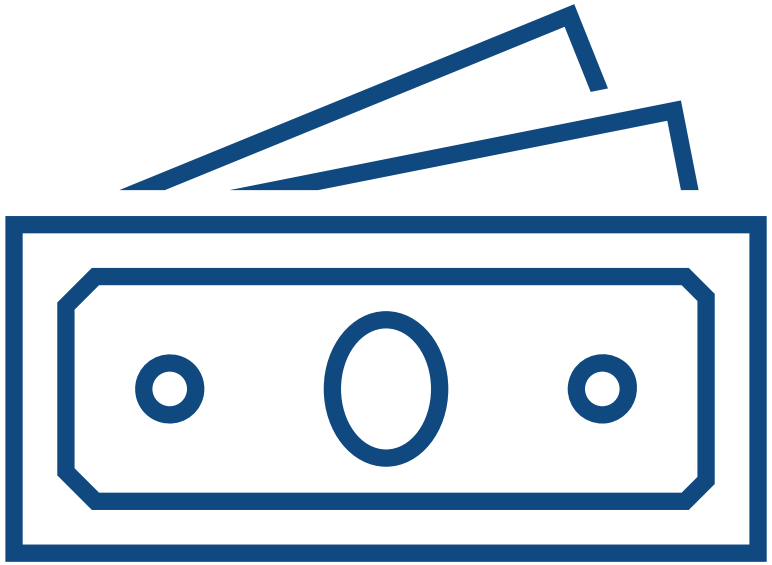

Laitoskuntoutusta 10 päivää-4 viikkoa

Päiväkuntoutusta 10-20 päivää

Avokuntoutusta 20-30 kertaa vuodessa

Puoliso voi saada laitoskuntoutusta yhtäaikaisesti veteraanin kanssa 10-14pv tai päiväkuntoutusta yhdessä 10-20 pv

Kuntoutusjaksojen pituus riippuu toimintakykyluokasta

Tuettu kotona kuntoutuminen, voidaan ottaa myös kotona asumista tukevista palveluista

Jalkahoito, voidaan ottaa myös kotona asumista tukevista palveluista, jos toteutetaan kotona

Tuettu kotikuntoutus

Sisällön suunnittelee fysioterapeutti tai toimintaterapeutti

Toteuttaa kuntoutuksen tukihenkilö esim. lähihoitaja

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä veteraanin, hoivaan osallistuvien ja omaisten kanssa

Suunnitelman sisältöön vaikuttaa veteraanin terveydentila, fyysinen toimintakyky, selviytyminen päivittäisistä tehtävistä, mieliala, muisti, sosiaalinen toiminta

Esimerkkejä tuetun kotona kuntoutumisen osa-alueista ja sisällöstä

	Fyysinen	Psykososiaalinen	Kognitiivinen
Toimintakyvyn osa-alueet	Lihasvoima Tasapaino Kestävyys Liikkuvuus	Vuorovaikutus Mieliala Osallistuminen Sosiaalinen yhteisyys	Muisti Hahmottaminen Päättelykyky Kielellinen ilmaisu
Tuetun kotona kuntoutumisen sisältöä	Lihasvoimaa ja tasapainoa tukeva harjoittelu Liikkuvuusharjoittelu Ulkoilu Kotiaskareissa ja asioinnissa tukeminen	Keskusteleminen Kuunteleminen Harrastuksiin ja ryhmiin ohjaaminen, Kodin ulkopuolisiin tilaisuuksiin ohjaaminen ja avustaminen	Muistiharjoitteet, muistelu Menetettyjen taitojen harjoittelu Elämänkulku Kirjoittaminen Lukutuokiot

Esimerkkitapaus palveluiden saajasta

- 98 v. rintamaveteraani asuu kotona saman ikäisen vaimonsa kanssa
- Talo 1948 rakennettu rintamamiestalo
- Tarvitsevat ateria- ja siivouspalvelut sekä pyykinpesun
- Ateriapalvelu vain veteraanille samoin pyykkipalvelut
- Pystyvät itse hoitamaan asioita, kun vain saavat kyydin kauppaan
- Virkistyspäiviä kerran kuussa, jonne myös kuljetus
- Vaimo voi kulkea samalla kuljetuksella
- Veteraanille jalkahoito 3-4 kertaa vuodessa kotona
- Tuettua kotona kuntoutumista 30 kerran sarja
- Vaimo mukana ulkoillessa ja kotiaskareissa, jotka sisältyvät edelliseen

Vuoden 2022 raportointi

- Kysytään keväällä 2023
- Raportoitava kunnittain niin kuin 2022 rahat on jaettu
- Lähetetäänkö raportointipyyntö vanhoille vai uusille yhteyshenkilöille?
- Ovatko vanhat sähköpostit vielä voimassa?
- Vastaako kunta vai hyvinvointialue?

Kysymyksiä

- Miten asiat on organisoitu hyvinvointialueenne sisällä?
- Katkeavatko palveluntuottajien sopimukset vai siirtyvätkö kunnilta hyvinvointialueille?
- Kirjanpito suljetaan vuoden lopussa kunnissa. Mistä maksetaan 2023 puolella tulevat vuoteen 2022 kohdistuvat laskut?
- Voiko maksutili olla vielä voimassa 2023 alkuvuodesta?

Infoa hyvinvointialueille

- Valtiokonttori on lähettänyt toukokuussa tiedotteen hyvinvointialueille ja kunnille muutoksesta
- Syyskuussa lähti uusi tiedote, jossa pyydettiin ilmoittamaan **yhteystiedot** (yhteyshenkilöt, tilinumerot ym.) **lokakuun loppuun** mennessä sekä ilmoitettiin tulevista infoista
- Ensimmäinen info 12.10, lisäksi 1.11. kaksi infoa
- Uudet ohjekirjeet valmistuvat loka-marraskuun aikana
- Nettisivuillamme lisää infoa asiasta
- Kelan asiointipalvelussa tieto rintamalisän saajista

Valtiokonttorilaiset palveluksessanne

Veteraanikuntoutus
Merja Längman
merja.langman@valtiokonttori.fi
puh. 0295 50 3239

Kotona asumista tukevat palvelut
Anne Sirén
anne.siren@valtiokonttori.fi
puh. 0295 50 3248

Sotainvalidien avopalvelut
Tarja Wheeler
tarja.wheeler@valtiokonttori.fi
puh. 0295 503 261
sove.info@valtiokonttori.fi

Palvelupäällikkö
Tiina Kyttälä
tiina.kyttala@valtiokonttori.fi

valtiokonttori.fi/palvelu/rintamaveteraanien-palvelut

rintamaveteraanit@valtiokonttori.fi

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury